

วิชาหะดีษ บทที่ 1

* ความบริสุทธิ์ใจในการทำงานเพื่ออัลลอฮ์ ชุบहुๆ *

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى ، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهَجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا ، أَوْ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهَجْرَتُهُ إِلَى مَا هَا جَرَ إِلَيْهِ .
(رواه البخاري ومسلم)

ความหมาย :

ท่านอุมัร อิบดุล-ค็อฏฏ็อบ ได้รายงานว่า : ฉันได้ยินท่านเราะซูลฯ ที่อลา กล่าวว่่า : การงานต่าง ๆ ของมนุษย์ทั้งหมดนั้นจะถูกพิพากษาไปตามความตั้งใจ และ มนุษย์ทุกคนจะได้รับผลตอบแทนตามความตั้งใจแห่งการงานที่ทำลงไป ดังนั้นผู้ใดก็ตามที่อพยพไปเพื่ออัลลอฮ์และร่อซูลของพระองค์ การอพยพของเขาก็จะได้รับผลตอบแทนตามที่เขอพยพไปเพื่ออัลลอฮ์ และเราะซูลของพระองค์ และผู้ใดก็ตามที่อพยพไปเพื่อหวังผลประโยชน์แห่งโลกดุนยา หรือหวังเพื่อที่จะสมรสกับผู้หญิงที่ตนเองต้องการ การอพยพของเขาก็จะได้รับผลไปตามเจตนาที่เขาได้อพยพไป (บันทึกโดย : มุสลิม)

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزَاةٍ فَقَالَ : إِنَّ بِالْمَدِينَةِ لَرِجَالًا مَا سِرْتُمْ مَسِيرًا ، وَلَا قَطَعْتُمْ وَاذِيًا ، إِلَّا شَرَكُوكُمْ فِي الْأَجْرِ ، حَبَسَهُمُ الْمَرَضُ .
(رواه مسلم)

ความหมาย :

ท่านญาบิรฺ อิบนุ - अबดิลลาฮฺ ได้รายงานว่ : พวกเราเคยร่วมอยู่กับท่านเราะซูล
 ๗ ศ็อล๗ ในสงครามครั้งหนึ่ง (คือสงครามตะบู้ก) ในสงครามนั้นท่านเราะซูล๗ ศ็อล๗
 ได้กล่าวชี้แจงแก่พวกเราว่ : ที่เมืองมะดีนะฮฺนั้นมีพี่น้องของพวกท่านจำนวนหนึ่ง ไม่
 ว่าพวกท่านจะเดินทางลำบากอยู่ในที่ หรือจะตากตำขำมเขาขำมแหวนขนาดไหนก็ตาม
 พวกเขาจะได้รับผลบุญเหมือนกันพวกท่านด้วย ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะ ความเจ็บป่วยเป็น
 สาเหตุให้พวกเขาไม่สามารถออกมาร่วมรบกับพวกท่านได้
 (บันทึกโดย : มุสลิม)

ประเด็นศึกษา :

1 คำว่า : اَلنِّيَّاتُ (อัน-นียาต) เป็นพหูพจน์ของคำว่า : اَلنِّيَّةُ (อัล-นียะฮฺ)
 หมายถึง : การตั้งใจ หรือการตั้งใจแน่วเพื่อกระทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใด อัน-นียะฮฺจึงเป็นการ
 งานของจิตใจ ไม่ใช่ของลิ้นหรือของร่างกาย ดังนั้น-การตั้งใจทำงานทุกอย่าง จึงไม่
 จำเป็นต้องเปล่งวาจาออกมาเป็นคำพูด เพราะสิ่งนี้ท่านนบี๗ ศ็อล๗ ไม่ได้ทำ

2 คำว่า : هَجْرَةٌ (ฮิจญ์เราะฮฺ) แปลว่ : การทิ้ง การจากไป การตัดขาด ใน
 ที่นี้หมายถึง : การอพยพจากที่หนึ่งไปสู่ที่หนึ่ง หรือการอพยพจากสิ่งหนึ่งไปสู่สิ่งหนึ่ง
 ดังนั้นการฮิจญ์เราะฮฺในบัญญัติอิสลามจึงครอบคลุมทั้งสองความหมายนี้ นักวิชาการ
 อิสลามได้แบ่งการอพยพไว้ 6 ประเภทที่มุสลิมสามารถกระทำได้ คือ :

1. อพยพจากประเทศศัตรูของมุสลิมไปยังประเทศมุสลิม
2. อพยพจากดินแดนที่เต็มไปด้วยบิดอะฮฺ (อุศรีในเรื่องราวศาสนา) ไปยังดินแดนที่มี
 ศาสนาอันบริสุทธิ์
3. อพยพจากดินแดนที่เต็มไปด้วยมอะฮฺซิยะฮฺ (สิ่งที่ต้องห้าม) ไปยังดินแดนที่มี
 ศาสนาอันบริสุทธิ์
4. อพยพหนีจากอันตรายที่เกิดขึ้น ไปสู่ดินแดนที่สันติ

5. อพยพเนื่องจากกลัวโรคภัย หรือความแออัดและมลพิษของเมืองที่เขาอยู่ไปสู่เมืองที่ปกติสุข

6. อพยพเนื่องจากการข่มขู่คุกคามจากคนเลวไปสู่สถานที่ที่ปลอดภัย

3 การอพยพในสมัยท่านนบีฯ คือลฯ นั้นเกิดขึ้น 3 ครั้ง

ครั้งที่หนึ่ง : เป็นอพยพจากดินแดนที่ไม่ปลอดภัยสู่ดินแดนที่ปลอดภัย คือ : การอพยพของกลุ่มเศาะหาบะฮ์ ที่

นำโดย : อุษมาน อิบน์-มัศอูน จากมักกะฮ์ไปยังเมืองหะบะชะฮ์ครั้งแรก ซึ่งมีผู้อพยพไปในครั้ง

นี้เป็นชาย 10 คน และหญิง 5 คน

ครั้งที่สอง : เป็นอพยพจากดินแดนที่ไม่ปลอดภัยสู่ดินแดนที่ปลอดภัย คือ : การอพยพของกลุ่มเศาะหาบะฮ์ ที่

นำโดย : อูษะอ์ฟัร อิบน์ - อับดุลลิบ จากมักกะฮ์ไปยังเมืองหะบะชะฮ์ครั้งที่สอง ซึ่งมีผู้อพยพไปใน

ครั้งนี้เป็นชาย 83 คน และหญิง 18 คน . รวมถึงการอพยพไปยังนครมะดีนะฮ์ของเหล่าเศาะฮาบะฮ์

ในช่วงแรก ๆ ตามคำสั่งของท่านนบีฯ คือลฯ

ครั้งที่สาม : เป็นการอพยพครั้งใหญ่ โดยเป็นการอพยพจากดินแดนของผู้ปฏิเสธศรัทธา ดินแดนอิสลาม นั่นคือ : การ

อพยพจากนครมักกะฮ์ไปยังนครมะดีนะฮ์ของท่านนบีฯ คือลฯ และบรรดาเศาะฮาบะฮ์ของท่าน

4 สงครามตะบู้กนั้นเป็นสงครามระหว่างมุสลิมกับพวกโรม ในสงครามนี้มีการระดมทุนจากทุกส่วนของบรรดาเศาะฮาบะฮ์ เป็นสงครามที่เกิดขึ้นในปีที่ 9 แห่งการอพยพ ฝ่ายมุสลิมมีจำนวนถึง 30,000 คน

5 ความตั้งใจในการทำดีด้วยหัวใจที่บริสุทธิ์ เป็นเหตุให้ได้รับความดีงามตามที่ได้ตั้งใจไว้ ถึงแม้ว่าจะไม่มีโอกาสทำดีก็ตาม ทั้งนี้อันเนื่องมาจากเกิดเหตุขัดข้องจนไม่สามารถที่จะทำดีตามความตั้งใจได้

บทเรียนที่ได้รับจากหะดีษ :

1 การทำดีทุกอย่างนั้น จะต้องตั้งเจตนาทำเพื่ออัลลอฮ์ ซุบฮัน ด้วยหัวใจที่บริสุทธิ์ ลักษณะเช่นนี้จึงจะสามารถเรียกว่า **ความดี** อย่างแท้จริง

2 การตั้งเจตนาในการทำดีนั้นอยู่ที่ใจ ไม่จำเป็นต้องเปล่งวาจาออกมาในทุก ๆ การทำความดี ไม่ว่าจะเป็นการอาบน้ำละหมาด การละหมาด การจ่ายซะกาต การถือศีลอด และอื่น ๆ

3 ก่อนที่จะลงมือประกอบภารกิจใด ๆ ก็ตาม จะต้องเอาใจใส่ต่อการตั้งเจตนาที่ดี เพราะการตั้งเจตนาที่ดีนั้นเป็นผลให้ งานต่าง ๆ ที่ไม่ฝ่าฝืนศาสนาทั้งหมดได้ผลบุญ

4 อีคลาศ หรือความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์ ซุบฮัน นั้น เป็นเงื่อนไขหลักในการที่พระองค์จะยอมรับงานต่าง ๆ ทั้งหมด เพราะอัลลอฮ์ ซุบฮัน จะไม่ยอมรับการทำงานที่กระทำโดยไม่บริสุทธิ์ใจ และไม่ถูกต้อง

5 ผู้ศรัทธาจะต้องพยายามตั้งใจทำความดีตลอดเวลา เพราะการตั้งใจทำความดีนั้น เป็นผลให้ได้รับผลบุญ เท่าหากเกิดเหตุขัดข้องที่ไม่สามารถทำดีได้ตามความตั้งใจ

วิชาหะดีษ บทที่ 2

* การใช้ความดีเป็นสื่อในการวิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ ซุบหุๆ *

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : انْطَلَقَ ثَلَاثَةٌ نَفَرٍ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَتَّى آوَاهُمُ الْمَيْتُ إِلَى غَارٍ فَدَخَلُوهُ ، فَانْحَدَرَتْ صَخْرَةٌ مِنَ الْجَبَلِ فَسَدَّتْ عَلَيْهِمُ الْغَارَ ، فَقَالُوا : إِنَّهُ لَا يُنَجِّيكُمْ مِنَ الصَّخْرَةِ إِلَّا أَنْ تَدْعُوا اللَّهَ تَعَالَى بِصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ .

ความหมาย :

ท่านอับดุลลอฮ์ อิบนุ - อุมร์ ได้รายงานว่ : ฉันได้ยินท่านเราะซูลุซุหุๆ ที่อลุหุๆ กล่าวว่ : มีชายสามคนจากประชาชาติก่อนหน้าพวกเขาได้ออกเดินทางออกจากเมืองของพวกเขา พอตก้ำพวกเขาเข้าไปพักในถ้ำแห่งหนึ่ง ทันใดนั้น-ก้อนหินจากยอดเขาก็กลิ้งลงมาปิดปากถ้ำ พวกเขาจึงกล่าวแก่กันว่ : พวกเขาจะไม่สามารถหลุดพ้นไปจากการติดอยู่ ในถ้ำนี้ได้ นอกจากพวกเขาจะต้องวิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ ซุบหุๆ ด้วยการใช้ความดี ของพวกเขาเป็นสื่อในการวิงวอนขอต่อพระองค์ .

قَالَ رَجُلٌ مِنْهُمْ : اللَّهُمَّ كَانَ لِي أَبَوَانِ شَيْخَانِ كَبِيرَانِ ، وَكُنْتُ لَا أَعْبِقُ قَبْلَهُمَا أَهْلًا وَلَا مَالًا فَتَأَى بِي طَلْبُ الشَّحْرِ يَوْمًا فَلَمْ أُرِحْ عَلَيْهِمَا حَتَّى نَامَا فَحَلَبْتُ لَهُمَا غَبُوقَهُمَا فَوَجَدْتُهُمَا نَائِمَيْنِ ، فَكْرَهْتُ أَنْ أُوقِظَهُمَا وَأَنْ أَعْبِقَ قَبْلَهُمَا أَهْلًا أَوْ مَالًا ، فَلَبِثْتُ وَالْقَدْحُ عَلَى يَدِي أَنْتَظِرُ اسْتَيْقَاطَهُمَا ، حَتَّى بَرَقَ الْفَجْرُ ، وَالصَّبِيَّةُ يَتَضَاعُونَ عِنْدَ قَدَمِي ، فَاسْتَيْقَظَا فَشَرِبَا غَبُوقَهُمَا . اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ فَعَلْتُ ذَلِكَ ابْتِغَاءً وَجْهَكَ ، فَفَرِّجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ ، فَاَنْفَرَجْتَ شَيْئًا لَا يَسْتَطِيعُونَ الْخُرُوجَ مِنْهُ .

ความหมาย :

ชายคนหนึ่งในกลุ่มพวกเขาจึงวิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ว่า : ข้าแต่อัลลอฮ์ ! ฉันมีพ่อแม่ที่แก่ชรา และด้วยการให้เกียรติแก่ท่านทั้งสอง ฉันไม่เคยให้เครื่องดื่มแก่ใครก่อนท่านทั้งสองเลยแม้แต่ครั้งเดียว ไม่ว่าจะป็นครอบครัว (ภรรยาและลูก ๆ) หรือบ่าวทาสคนใดก็ตาม วันหนึ่งฉันต้องออกไปหาไม้ฟืนในที่ห่างไกล ฉันไม่สามารถที่จะกลับหาท่านทั้งสองได้ในเวลาหัวค่ำ จนกระทั่งท่านทั้งสองต้องนอนหลับไปก่อน เมื่อฉันมาถึงฉันก็รีดน้ำนมเพื่อนำมาให้ท่านทั้งสอง แต่แล้วฉันก็พบว่าทั้งสองนอนหลับสนิทไปแล้ว ฉันเกรงใจที่จะปลุกท่านทั้งสองขึ้นมาดื่มนม และฉันก็ไม่ยอมให้ใครดื่มน้ำนมก่อนท่านทั้งสอง ฉันจึงยื่นถือภาดใส่ให้น้ำนมรอท่านทั้งสองตื่นขึ้นมาดื่มนม ฉันรอจนถึงเวลาเช้า จนกระทั่งเด็ก ๆ ได้ร้องแงอยู่ที่เท้าของฉันเพราะความหิวกระหาย แล้วท่านทั้งสองก็ตื่นนอนขึ้นมาดื่มน้ำนมที่ฉันเตรียมไว้ให้แก่ท่านทั้งสอง ดังนั้น-ข้าแต่อัลลอฮ์ ถ้าการกระทำของฉันนี้ เป็นการกระทำเพื่อพระองค์อย่างแท้จริงแล้ว ขอพระองค์ได้โปรดให้พวกเราได้รับรอดพ้นจากการถูกก้อนหินนี้ปิดปากถ้าด้วยเถิด ทันใดนั้น-ก้อนหินก็เคลื่อนตัวเปิดออก แต่พวกเขาก็ยังไม่สามารถที่จะออกไปจากถ้ำนั้นได้ .

وَقَالَ الْآخِرُ : اللَّهُمَّ إِنَّهُ كَانَتْ لِي ابْنَةٌ عَمٌّ ، كُنْتُ أُحِبُّهَا كَأَشَدِّ مَا يُحِبُّ الرَّجَالُ النِّسَاءَ ، فَأَرَدْتُهَا عَلَى نَفْسِهَا فَأَمْتَمْتَعْتُ مِنِّي ، حَتَّى أَلَمْتُ بِهَا سَنَةً مِنَ السِّنِينَ ، فَجَاءَتْنِي فَأَعْطَيْتُهَا عِشْرِينَ وَمِائَةً دِينَارٍ عَلَى أَنْ تُخَلِّيَ بَيْنِي وَبَيْنَ نَفْسِهَا فَفَعَلَتْ حَتَّى إِذَا قَدَرْتُ عَلَيْهَا قَالَتْ : اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تَفُضِّ الْحَاتِمَ إِلَّا بِحَقِّهِ ، فَأَنْصَرَفْتُ عَنْهَا وَهِيَ أَحَبُّ النَّاسِ إِلَيَّ ، وَتَرَكْتُ الذَّهَبَ الَّذِي أُعْطَيْتُهَا ، اللَّهُمَّ إِنَّ كُنْتُ فَعَلْتُ ذَلِكَ ابْتِغَاءً وَجْهِكَ فَأَفْرُجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ ، فَأَنْفَرَجَتِ الصَّخْرَةُ ، غَيْرَ أَنَّهُمْ لَا يَسْتَطِيعُونَ الْخُرُوجَ مِنْهَا .

ความหมาย :

อีกคนหนึ่งได้วิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ว่า : ข้าแต่อัลลอฮ์ ฉันมีลูกพี่-ลูกน้องที่เป็นหญิงสาวคนหนึ่ง เธอเป็นหญิงสาวที่ฉันรักมาก ฉันรักเธอมากที่สุดเหมือนอย่างที่ว่าชายหนุ่มคน

หนึ่งรักหญิงสาวมากที่สุด ฉันต้องการเธอแต่งงานกับเธอมาก แต่เธอก็ปฏิเสธฉันมา โดยตลอด จนกระทั่งปีหนึ่งที่มีความแร้นแค้นมากมาถึง เธอได้ประสบกับความยากลำบากอย่างที่สุด เธอจึงมาขอความช่วยเหลือจากฉัน ฉันก็ให้เงินช่วยเหลือแก่เธอจำนวน 120 ดินาร์ โดยฉันวางเงื่อนไขว่า : เธอจะต้องให้ฉันร่วมหลับนอนกับเธอ ซึ่งด้วยความเดือนร้อนเธอก็ยินยอม ขณะที่ฉันอยู่กับเธอสองต่อสองจนฉันสามารถขึ้นมาทาบตัวอยู่บนตัวเธอ เธอก็กล่าวกับฉันเสียงดังว่า ท่านจงเกรงกลัวอัลลอฮ์ให้มาก ๆ เถิด และอย่าทำลายความบริสุทธิ์ของฉันเลย เว้นแต่ด้วยสิทธิที่ถูกต้อง ด้วยคำพูดของเธอนี้ทำให้ฉันละออกจากตัวเธอในทันที ทั้งที่เธอ นั้นเป็นหญิงสาวที่ฉันรักมากที่สุด และฉันก็ยอมให้ทองคำแก่เธอโดยไม่คิดที่จะเอาคืนเลยแม้แต่น้อย ดังนั้น ข้าแต่อัลลอฮ์ ถ้าการกระทำของฉันนี้เป็นการกระทำเพื่อพระองค์อย่างแท้จริงแล้ว ขอพระองค์ได้โปรดให้เราได้รับรอดพ้นจากการถูกก้อนหินนี้ปิดปากถ้าด้วยเถิด ทันใดนั้น-ก้อนหินก็เคลื่อนตัวเปิดออกอีกเล็กน้อย แต่พวกเขา ก็ยังไม่สามารถที่จะออกไปจากถ้ำนั้นได้ .

وَقَالَ الثَّالِثُ : اللَّهُمَّ إِنِّي اسْتَأْجَرْتُ أُجْرَاءَ ، وَأَعْطَيْتُهُمْ أَجْرَهُمْ غَيْرَ رَجُلٍ وَاحِدٍ تَرَكَ الَّذِي لَهُ وَذَهَبَ فَتَمَمْتُ أَجْرَهُ حَتَّى كَثُرَتْ مِنْهُ الْأَمْوَالُ ، فَجَاءَنِي بَعْدَ حِينٍ فَقَالَ يَا عَبْدَ اللَّهِ أَدِّ إِلَيَّ أَجْرِي ، فَقُلْتُ : كُلُّ مَا تَرَى مِنْ أَجْرِكَ : مِنَ الْإِبِلِ وَالْبَقَرِ وَالْعَنَمِ وَالرَّقِيقِ فَقَالَ : يَا عَبْدَ اللَّهِ لَا تَسْتَهْزِئْ بِي ، فَقُلْتُ : لَا أَسْتَهْزِئُ بِكَ ، فَأَخَذَهُ كُلَّهُ ، فَاسْتَأْفَهُ ، فَلَمْ يَنْزُكْ مِنْهُ شَيْئًا ، اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ فَعَلْتُ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ وَجْهِكَ ، فَأَفْرُجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ ، فَانْفَرَجَتِ الصَّخْرَةُ فَخَرَجُوا يَمْسُحُونَ . (رواه البخاري ومسلم)

ความหมาย :

ชายคนที่สามได้วิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ว่า : ข้าแต่อัลลอฮ์ฉันเคยว่าจ้างคนงานหลายคน และฉันก็ได้ให้ค่าจ้างแก่พวกเขาทุกคน ยกเว้นลูกจ้างคนหนึ่งที่ยังไม่ได้เอาค่าจ้างจากฉันไป โดยเขาออกเดินทางไปก่อน ฉันจึงนำค่าจ้างของเขามาลงทุนเลี้ยงสัตว์ จนกระทั่งสัตว์เหล่านั้นออกลูกออกหลานเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย หลังจากนั้นลูกจ้างคนนั้นก็ได้ออกมา

หาฉัน และพูดกับฉันว่า : โอ้ - บ่าวของอัลลอฮฺ จงจ่ายค่าจ้างที่ยังค้างอยู่ให้แก่ฉันด้วยเถิด ฉันก็บอกกับเขาว่า : ผูกสัตว์ที่ท่านเห็นทั้งหมดนี้แหละเป็นค่าจ้างของท่าน ซึ่งมีทั้ง อูฐ วัว แกะ และข้าทาส ลูกจ้างคนนั้นก็พูดกับฉันว่า : โอ้ - บ่าวของอัลลอฮฺ โปรดอย่าล้อเล่นกับฉันเลย ฉันก็กล่าวยืนยันกับเขาว่า : ฉันไม่ได้ล้อเล่นกับเจ้า ดังนั้นลูกจ้างคนนั้นจึงเอาทรัพย์สินทั้งหมดนั้นไปทุกอย่าง โดยไม่ได้ทิ้งสิ่งใดไว้เลยแม้แต่น้อย ดังนั้น-ข้าแต่อัลลอฮฺถ้าการกระทำของฉันนี้ เป็นการกระทำเพื่อพระองค์อย่างแท้จริงแล้ว ขอพระองค์ได้โปรดให้เราได้รับรอดพ้นจากการถูกก้อนหินนี้ปิดปากถ้าด้วยเถิด ทันใดนั้น-ก้อนหินก็เคลื่อนตัวเปิดออกอีก จึงทำให้พวกเขาทั้งทุกคน สามารถออกไปจากถ้ำนั้นได้ด้วยความปลอดภัย . (บันทึกโดย บุคอรีและมุสลิม)

ประเด็นศึกษา :

1 การเล่าเรื่องราวที่ผ่านมาในประวัติศาสตร์ เพื่อปลูกฝังให้ผู้รับฟังได้รับแง่คิดแบบอย่างที่ดี และเป็นบทเรียนแก่ชีวิตนั้น เป็นวิธีการที่เป็นสุนนะฮฺ แต่เรื่องราวที่นำมาเล่านั้นจะต้องเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้น

2 ความดีที่ทำด้วยความบริสุทธิ์ใจสามารถนำมาเป็นสื่อในการวิงวอนขอความช่วยเหลือต่ออัลลอฮฺ ซุบฮานะ iley ได้ ซึ่งเราในอิสลามเรียกสิ่งนี้ว่า : การ “ ตะวัสสุตต่ออัลลอฮฺ ซุบฮานะ ” (التَّوَسُّلُ إِلَى اللَّهِ) ซึ่งมีรายละเอียดที่ควรทำความเข้าใจ

3 อารมณ์ใฝ่ต่ำจะต้องอยู่ในการควบคุมดูแลของการตักวา (ยำเกรง) ต่ออัลลอฮฺ ซุบฮานะ มิฉะนั้น-อารมณ์ใฝ่ต่ำจะสร้างความพินาศให้แก่ชีวิตอย่างย่อยยับ การพิจารณาจุดจบของบรรพชนในอดีต ที่ยึดอารมณ์ใฝ่ต่ำเป็นครรลองแห่งชีวิต ย่อมสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่ชีวิตได้

4 การระงับยับยั้งตนเองให้พ้นจากการละเมิดทางเพศ เป็นจริยธรรมอันสูงส่ง ผู้ปฏิบัติจะได้รับเกียรติอันสูงส่ง ณ อัลลอฮฺ ซุบหฺฯ และจะได้อยู่ใต้อ้อมกอดของพระองค์ในวันกียามะฮฺ ซึ่งท่านนบีฯ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า :

وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصَبٍ وَجَمَالَ إِلَىٰ نَفْسِهَا قَالَ إِيَّيْ أَخَافُ اللَّهَ

และชายที่ถูกหญิงที่มีฐานะสูงส่งและสวยงาม เชิญชวนไปร่วมหลับนอนกับตัวเธอ ชายผู้นั้นกล่าวว่า : ฉัน

กลัวอัลลอฮฺ ซุบหฺฯ ที่สุด (ฉันไม่กล้าทำหุรอก)

(บันทึกโดย : บุคอรี)

5 ความซื่อสัตย์และความซื่อตรง เป็นสิ่งที่อัลลอฮฺ ซุบหฺฯ ทรงรักมาก ท่านนบีฯ ศ็อลฯ จึงได้กล่าวย่ำว่า :

إِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ

แท้จริง-ความซื่อสัตย์และความซื่อตรงนั้น จะนำพาผู้ปฏิบัติไปสู่คุณงามความดีอย่างมากมาย และคุณงาม

ความดีเหล่านั้นจะเป็นสิ่งที่นำพาไปสู่สวรรค์ (ของอัลลอฮฺ ซุบหฺฯ) (

บันทึกโดย : บุคอรี และ มุสลิม)

6 การทำความดีต่อพ่อแม่ที่มีความสำคัญรองลงมาจาก การเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ ซุบหฺฯ ดังอัล-กุรอานที่ว่า

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا

และพระผู้อภิบาลของเจ้ามิได้กำชับเจ้า ให้ทำการภักดีพระเจ้าอื่นใด นอกจากอัลลอฮ์
เพียงพระองค์เดียวเท่านั้น และทรงกำชับเจ้าให้ทำดีต่อบิดามารดา

(ซูเราะฮ์อัล-อิสรอฺ อายะฮ์ที่ : 23)

7 การทำความผิดด้วยความจำเป็นอย่างยิ่งยวดนั้น เป็นสิ่งที่อนุญาตในอิสลาม
ดังตัวอย่างกรณีของสตรีที่ถูกกล่าวไว้ในหะดีษข้างต้น แต่จะต้องเลิกทำผิดในทันทีหาก
ความจำเป็นนั้นสิ้นสุดลง

8 ก้อนหินที่กลิ้งหล่นลงมาปิดกั้นทางออกที่ปากถ้ำนั้น เป็นกำหนดสภาวะ
ของอัลลอฮ์ ซุบหุฯ ผู้ที่มีความสามารถอย่างแท้จริงที่จะเลื่อนออกไปจากปากถ้ำนั้นคือ
อัลลอฮ์ ซุบหุฯ เพียงพระองค์เดียวเท่านั้น ไม่ใช่รยอก ไม่ใช่แรงคน หรือแรงงานสัตว์
เพราะรยอก แรงงานคน และแรงงานสัตว์ เป็นเพียงขั้นตอนปกติที่อัลลอฮ์ ซุบหุฯ
ทรงกำหนดให้ก้อนหินเลื่อนออกไปเท่านั้น แต่ถ้าสิ่งนี้ไม่ได้รับการอนุมัติจากอัลลอฮ์ก็
ไม่สามารถเลื่อนออกไปได้เช่นกัน

บทเรียนที่ได้รับจากหะดีษ :

1 การทำความดีทุกอย่างนั้นจะต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮ์ ซุบหุฯ
เท่านั้น

2 การใช้ความดีเป็นสื่อในการวิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ ซุบหุฯ นั้นเป็นสิ่งที่อนุญาต
ในหลักการอิสลาม

3 การทำความดีต่อพ่อแม่เป็นความดีที่ผู้ศรัทธาไม่สามารถปล่อยปละละเลย

4 การรู้ตัวว่าทำผิดและออกห่างความผิดในทันทีคือคุณลักษณะของผู้ศรัทธา
ที่อัลลอฮ์ ซุบหุฯ ทรงรักมาก

5 ความรักระหว่างชายหญิงที่เกิดขึ้นนั้นจะต้องอยู่ในกรอบแห่งบัญญัติอิสลาม
อย่างเคร่งครัด

6 ความผิดทุกอย่างทำมนุษย์ทำลงไปไม่สามารถที่จะปิดบังอัลลอฮฺ ชุบहुๆ ได้เลย
แม้แต่สิ่งเดียว

7 ความซื่อสัตย์และความซื่อตรงเป็นคุณลักษณะของผู้ศรัทธาที่แท้จริง

8 อัลลอฮฺ ชุบहुๆ จะทรงตอบรับคำอ้อของผู้ที่ขวนขวายประกอบคุณงามความดี
ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

9 ด้วยความบริสุทธิ์ใจในการทำความดีจะนำพาผู้ศรัทธาไปสู่สวรรค์ของอัลลอฮฺ
ชุบहुๆ ในวันกิยามะฮฺ

วิชาหะดีษ บทที่ 3

* ความสำคัญและการปฏิบัติดีต่อเพื่อนบ้าน *

عَنْ مُجَاهِدٍ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَمْرٍو دُبِحَتْ لَهُ شَاةٌ فِي أَهْلِهِ فَلَمَّا جَاءَ قَالَ : أَهْدَيْتُمْ لِحَارِنَا الْيَهُودِيَّ ؟
 سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : مَا زَالَ جَبْرِيْلُ يُوصِيْنِي بِالْجَارِ ، حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهٗ
 سَيُورَثُهُ . (رواه أبو داود والترمذي)

ความหมาย :

ท่านมุญาฮิด ได้รายงานว่่า : ได้มีการเชือด (กุรบาน) ด้วยแพะตัวหนึ่งที่บ้านของท่าน
 อับดุลลอฮฺ อิบน์ - อัมริน เมื่อท่านอับดุลลอฮฺ อิบน์ - อัมริน เข้ามาในบ้าน ท่านจึง
 กล่าวถามครอบครัวของท่านว่่า : พวกท่านได้ให้เนื้อแพะเป็นของขวัญแก่เพื่อนบ้านชาว
 ยะฮูดีบ้างหรือไม่ ? เพราะฉันได้ยินท่านเราะซูลฯ ศ็อลฯ กล่าวว่่า : ท่านญิบรีลสั่งเสีย
 ฉันอย่างมากและสั่งเสียอยู่เป็นประจำว่่า ให้ฉันทำความดีต่อเพื่อนบ้านให้มาก ๆ จนฉัน
 เกิดความรู้สึกว่่าเพื่อนบ้านนั้นน่าจะมีสิทธิรับมรดกจากเพื่อนบ้านด้วยกัน . (บันทึก
 โดย : อับู ดาวูด และติรมิซีย์)

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : الْجِيرَانُ ثَلَاثَةٌ :
 جَارٌ لَهُ حَقٌّ وَهُوَ الْمُشْرِكُ ، لَهُ حَقُّ الْجَوَارِ ، وَجَارٌ لَهُ حَقَّانِ وَهُوَ الْمُسْلِمُ ، لَهُ حَقُّ الْجَوَارِ وَحَقُّ
 الْإِسْلَامِ ، وَجَارٌ لَهُ ثَلَاثَةٌ حَقُوقٍ ، وَهُوَ مُسْلِمٌ لَهُ رَحِمٌ ، لَهُ حَقُّ الْجَوَارِ وَالْإِسْلَامِ وَالرَّحِمِ .
 (رواه الطبرني)

ความหมาย :

ท่านญาบิร อิบน์ - อับดุลลอฮฺ ได้รายงานว่่า : ท่านเราะซูลฯ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่่า : เพื่อน
 บ้านนั้นมีสามประเภท ได้แก่ : **1** เพื่อนบ้านที่ได้รับสิทธิหนึ่งประการ นั่นคือเพื่อน
 บ้านที่เป็นมุชริก (คนต่างศาสนา) เขามีสิทธิได้รับการปฏิบัติดีในฐานะคนใกล้บ้านเรือน

เคียง 2 เพื่อนบ้านที่ได้รับสิทธิสองประการ นั่นคือเพื่อนบ้านที่เป็นมุสลิม เขามีสิทธิได้รับการปฏิบัติดีในฐานะคนใกล้บ้านเรือนเคียง และมีสิทธิได้รับการปฏิบัติในฐานะเป็นพี่น้องมุสลิม 3 เพื่อนบ้านที่ได้รับสิทธิสามประการ ได้แก่เพื่อนบ้านที่เป็นมุสลิมและเป็นเครือญาติ เขามีสิทธิได้รับการปฏิบัติดีในฐานะคนใกล้บ้านเรือนเคียง มีสิทธิได้รับการปฏิบัติในฐานะเป็นพี่น้องมุสลิม และมีสิทธิได้รับการปฏิบัติในฐานะเป็นเครือญาติ (บันทึกโดย : ฎ็อบรอนี)

ประเด็นศึกษา :

1 คำสั่งเสียของท่านนบีรลที่มีต่อท่านนบีฯ คืออะไร นั่นมีหลายประการ อาทิ

1.1 สั่งเสียให้ท่านนบีฯ คืออะไร ทำหิญามะฮฺ (รักษาโรคด้วยการนำเลือดเสียออกจากร่างกาย)

1.2 สั่งเสียและกำชับให้เอาใจใส่ต่อการถือศีลอด (สุนัต)

1.3 สั่งเสียและกำชับให้เอาใจใส่ต่อการละหมาดซุนนะฮฺในยามค่ำคืน

1.4 สั่งเสียและกำชับให้มีการแปร่งฟันให้มาก ๆ ฯลฯ

2 การทำดีกับเพื่อนบ้านต่างศาสนานั้น เป็นสิ่งจำเป็น (วาญิบ) สำหรับผู้ศรัทธา เช่น : การแบ่งปันอาหาร การให้ของขวัญ การช่วยเหลือยามเดือดร้อน การให้คำปรึกษาหารือ ฯลฯ ในอัล-กุรอานได้ระบุว่า :

لَا يَنْهَاكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ .

อัลลอฮ์มิได้ทรงห้ามพวกท่านทั้งหลาย เกี่ยวกับบรรดาผู้ที่มีได้ต่อต้านศาสนาของพวกท่าน และบรรดาผู้ที่มีได้ขับไล่พวกท่านออกจากบ้านเรือนของพวกท่าน ในการที่พวก

ท่านจะไปทำความดีกับพวกเขา และให้ความยุติธรรมแก่พวกเขา แท้จริง-อัลลอฮ์ทรง
รักบรรดาผู้ที่มีความยุติธรรม (ซูเราะฮ์ อัล-มุนตหินะฮ์ อายะฮ์ที่ 8)

3 อิสลามแบ่งเพื่อนบ้านไว้สามประเภทได้แก่ :

3.1 เพื่อนบ้านที่เป็นคนต่างศาสนา (ได้รับสิทธิ 1 ประการ)

3.2 เพื่อนบ้านที่เป็นพี่น้องร่วมศรัทธา (ได้รับสิทธิ 2 ประการ)

3.3 เพื่อนบ้านที่เป็นพี่น้องร่วมศรัทธาและเป็นเครือญาติ (ได้รับสิทธิ 3
ประการ)

4 เกี่ยวกับเครือญาตินั้นเป็นสิ่งที่ผู้ศรัทธาจะต้องเอาใจใส่ให้มาก ๆ เพราะท่านนบี
ﷺ ได้กำชับว่า :

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَاطِعٌ رَحِمٍ

ผู้ที่ตัดสัมพันธ์กับเครือญาตินั้นจะไม่ได้เข้าสวรรค์ (บันทึกโดย : บุคอรี และ มุสลิม)

5 เกี่ยวกับสิทธิของมุสลิมที่จะปฏิบัติต่อมุสลิมด้วยกันนั้นมี 6 ประการได้แก่ :

5.1 ให้สลามเมื่อพบเจอ

5.2 ตอบรับเมื่อถูกเชิญ

5.3 ตักเตือนเมื่อเห็นควร

5.4 กล่าวคุอาอ์ให้เมื่อมีการจาม

5.5 เยี่ยมเยียนเมื่อเจ็บป่วย

5.6 ร่วมพิธีศพเมื่อเสียชีวิต

(บันทึกโดย : มุสลิม)

บทเรียนที่ได้รับจากหะดีษ :

1 บรรดาอุลมะมาอฺได้แนะนำสิ่งที่เป็นความดีเบื้องต้นที่ควรปฏิบัติกับเพื่อนบ้านทั้งสามกลุ่มดังนี้ :

1 พูดด้วยคำพูดที่ดี	2 พบปะด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม
3 ให้อภัยแก่กันและกัน	4 เยี่ยมเยียนกันและกัน
5 ให้ความช่วยเหลือเมื่อเดือดร้อน	6 เยี่ยมเยียนเมื่อเจ็บป่วย

2 ผู้ศรัทธาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีต่อคนที่เป็นเพื่อนบ้านให้มาก ๆ ไม่ว่าจะเป็
คำพูด การแต่งกาย การให้

ความช่วยเหลือ การบริจาค การเชื่อมสัมพันธ์ และการเยี่ยมเยียน ฯลฯ

3 ความสำคัญของเพื่อนบ้านนั้น อยู่ในฐานะรองลงมาจากเครือญาติ ดังนั้น-ท่าน
นบีฯ ศ็อลฯ จึงเกิดความรู้สึกว่า เพื่อนบ้านนั้นน่าจะรับมรดกของกันและกันได้

4 สิ่งที่เน้นย้ำสำหรับผู้ศรัทธาทั้งหลายก็คือ : ต้องสนใจต่อเพื่อนบ้านในยามทุกข์ร้อน
และยามเจ็บป่วย

5 การแบ่งปันอาหาร และการให้อภัยแก่เพื่อนบ้านนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่บรรดา
เศาะฮาบะฮฺเอาใจใส่

6 เป็นซุนนะฮฺของท่านนบีฯ ศ็อลฯ ในการกำชับคนในบ้านให้ปฏิบัติดีต่อเพื่อนบ้าน

7 ไม่อนุญาตให้ผู้ศรัทธาได้ตอบความไม่ดีที่ได้รับจากเพื่อนบ้าน ด้วยการปฏิบัติไม่ดี
ต่อเพื่อนบ้าน

วิชาหะดีษ บทที่ 4

* การตั้งเสียคนรักในหนทางของอัลลอฮฺ ซุบหุฯ *

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَذَ بِيَدِهِ وَقَالَ : يَا مُعَاذُ
وَاللَّهِ إِنِّي لَأُحِبُّكَ ، ثُمَّ أُوصِيكَ يَا مُعَاذُ ، لَا تَدْعَنَّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ تَقُولُ : اَللَّهُمَّ اَعِنِّي عَلَى
ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ . (رواه أبو داود)

ความหมาย :

จากท่านมุอาซ อิบน์ - อูษัยบ์ ได้รายงานไว้ว่า : ท่านเราะซูลฯ ตี้อลฯ ได้จับมือฉันตั้งมา
ทางด้านหนึ่ง และท่านได้กล่าวแก่ฉันว่า : โอ้ - ท่านมุอาซเอ๋ย ฉันขอสาบานต่ออัลลอฮฺ
ว่าฉันนั้นรักท่านอย่างมากเหลือเกิน ดังนั้น-โอ้ท่านมุอาซ ฉันขอตั้งเสียท่านว่า : ท่าน
จงอย่าลืมที่จะวิงวอนขอต่ออัลลอฮฺ ซุบหุฯ ภายหลังจากที่ท่านเสร็จสิ้นจากการละหมาด
ทุกครั้งว่า : اَللَّهُمَّ اَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ (โอ้ - อัลลอฮฺ ขอได้โปรด
ช่วยเหลือฉันให้มีความมุ่งมั่นในการรำลึกถึงพระองค์ , ขอบคุณพระองค์ , และทำอิบา
ดะฮ์ต่อพระองค์ในลักษณะที่ดีงามด้วยเถิด

(บันทึกโดย : อับู ดาวูด)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ : أَوْصَانِي خَلِيلِي مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِصِيَامِ ثَلَاثَةِ
أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَرُكْعَتِي الضُّحَى ، وَأَنْ أُوتِرَ قَبْلَ أَنْ أَنَامَ . (رواه البخاري)

ความหมาย :

ท่านอับู ฮุร็อยเราะฮฺได้รายงานไว้ว่า : ท่านนบีมุฮัมมัดผู้เป็นที่รักยิ่งของฉัน ได้ตั้งเสียให้
ฉันถือศีลอด 3 วันในแต่ละเดือน และให้ฉันละหมาดซุฮฺ 2 ร็อกอะฮฺ (ในแต่ละวัน)
และให้ฉันละหมาดวิตรในทุก ๆ คืนก่อนที่ฉันจะนอนในยามค่ำคืน

(บันทึกโดย : บุคอรี)

ประเด็นศึกษา :

1 คำว่า : **สังเสีย** (วะศียะฮฺ **الْوَصِيَّةُ**) นั้น เป็นสิ่งที่อนุญาตในหลักการอิสลาม โดยจะต้องเป็นคำสั่งเสียที่อยู่ใน

กรอบของความถูกต้องตามหลักการ จะมีพยานหรือไม่ก็ได้ และจะเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

2 การสั่งเสียกันในสิ่งที่เป็นความดีนั้นถือเป็นอิบาอะฮฺที่สูงส่ง มีผลบุญมากในการทำหน้าทีนี้ เพราะถือว่าเป็น

ทำหน้าที่เรียกร้องกันและกันไปสู่คุณงามความดี ซึ่งท่านนบีฯ คือลฯ ได้กล่าวว่า

الدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ

บุคคลที่เรียกร้องเชิญชวนไปสู่คุณงามความดีนั้นจะได้รับผลบุญเหมือนทำความดีนั่นเอง

(บันทึกโดย : ตีรมีชี)

3 ท่านนบีฯ คือลฯ ได้ลำดับความสำคัญในเรื่องของการสั่งเสียตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1 สั่งเสียให้มีการขำเกรงต่ออัลลอฮฺ ซุบหฺฯ
- 2 สั่งเสียให้มีความบริสุทธิ์ใจในการทำความดี
- 3 สั่งเสียให้มีการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ ซุบหฺฯ
- 4 สั่งเสียให้มีการทำความดีบางสิ่งบางอย่างที่มีผลบุญมาก ๆ

4 ตัวอย่างการสั่งเสียของบรรดาเศาะฮาบะฮฺที่สั่งเสียต่อกันและกันได้แก่ :

- 1 สั่งเสียให้จัดการศพตามแบบอย่างของท่านนบีศอลฯ
- 2 สั่งเสียให้ฝังศพตามแบบอย่างที่ท่านนบีถูกฝัง

- 3 สั่งเสียให้ยำเกรงต่ออัลลอฮ์ในทุก ๆ สภาพการณ์
- 4 สั่งเสียให้ออกห่างจากการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ ชุบหุฯ
- 5 สั่งเสียให้ปฏิบัติดีต่อพ่อแม่
- 6 สั่งเสียให้ทำความดีต่อเพื่อนบ้าน

5 การขอดุอาอ์ของผู้ศรัทธานั้น ควรขอในส่วนที่จะเป็นผลดีเกี่ยวโยงไปถึงโลกอาคิเราะฮ์ ดังตัวอย่างที่ปรากฏใน

หะดีษข้างต้น ซึ่งท่านนบีฯ ศ็อลฯ เน้นย้ำให้ขอดุอาอ์ 3 เรื่องดังนี้

- 1 โอ้-อัลลอฮ์ได้โปรดช่วยเหลือฉันให้ได้มีโอกาสรำลึกถึงพระองค์ด้วย
เถิด
- 2 โอ้-อัลลอฮ์ได้โปรดช่วยเหลือฉันให้ได้มีโอกาสขอบคุณต่อพระองค์ด้วย
เถิด
- 3 โอ้-อัลลอฮ์ได้โปรดช่วยเหลือฉันให้ได้มีโอกาสทำอิบาดะฮ์อย่าง
ครบถ้วนสมบูรณ์ด้วยเถิด

6 การถือศีลอด 3 วันในแต่ละเดือนนั้นหมายถึง การถือศีลอดในวันที่ 13 , 14 , 15 ของเดือนอาหรับ ซึ่งทั้งสามวันนี้ เราเรียกเป็นภาษาอาหรับว่า أَيَّامُ الْبَيْضِ วันแห่งพระจันทร์เต็มดวง นอกเหนือจากนั้นยังมีการถือศีลอดสุนนัตอีกหลายประเภท อาทิ การถือศีลอดประจำสัปดาห์ได้แก่วันจันทร์และวันพฤหัสบดี การถือศีลอดวันเว้นวันถือศีลอดวันอะเราะเราะฮ์ การถือศีลอดในวันอาชูรอ ฯลฯ

7 ประเด็นของการละหมาดกุซานั้นมีรายละเอียดเกี่ยวข้องดังนี้

- 1 ทำที่ละ 2 ร็อกอะฮ์ ไปจนถึง 8 ร็อกอะฮ์ บางริวายะฮ์บอกว่า 12 บางริวายะฮ์บอกว่าไม่จำกัดจำนวน
- 2 เวลาที่ดีที่สุดที่จะเริ่มละหมาดกุฮา คือ เวลาสาย ๆ และแสงแดดเริ่มร้อน

3 วิธีที่ดีที่สุดในการที่จะละหมาดกุฮา คือ เมื่อเสร็จจากการละหมาดศุบหฺ ให้นั่งชกถูตลอดสรีระไปจนได้

เวลาละหมาดกุฮา จากนั้นก็ลุกขึ้นละหมาดกุฮา

7 ประเด็นของการละหมาดวิตรุนั้นมีรายละเอียดเกี่ยวข้องดังนี้

- 1 ดีที่สุดให้ละหมาดวิตรุในช่วงท้าย ๆ ของกลางคืน
- 2 จำนวนร็อกอะฮฺของการละหมาดวิตรุนั้นให้ทำเป็นจำนวนคี่
- 3 ละหมาดวิตรุนั้นสามารถทำหลังละหมาดอิซาได้
- 4 ละหมาดวิตรุนั้นเป็นซุนนะฮฺมุอ์กกะดะฮฺ (ซุนนะฮฺที่เน้นหนัก) ที่ท่านนบีฯ

คือลฯ ทำเป็นประจำ

5 วิธีละหมาดวิตรุนั้นจะทำรวดเดียว 3 ร็อกอะฮฺเลยก็ได้ หรือจะทำ 2 ร็อกอะฮฺแล้วลุกขึ้นทำอีก 1 ร็อกอะฮฺ

บทเรียนที่ได้รับจากหะดีษ :

- 1 เป็นซุนนะฮฺของท่านนบีฯ คือลฯ ในการสั่งเสียสิ่งที่ดีแก่กันและกัน
- 2 การสั่งเสียในสิ่งที่ดีนั้นเป็นอิบาอะฮฺที่มีผลตอบแทนแห่งความดีที่มากมาย
- 3 ผู้ศรัทธาจะต้องเอาใจใส่ต่อการขออ้อหฺหลังละหมาดว่า : **اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى**

ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

4 ผู้ศรัทธาจะต้องเอาใจใส่ต่อการถือศีลอดสุนนัตในวันที่ 13, 14, 15 ของเดือนอาหรับ

5 ผู้ศรัทธาจะต้องเอาใจใส่ต่อการละหมาดกุฮาในแต่ละวัน

6 ผู้ศรัทธาจะต้องเอาใจใส่ต่อการละหมาดวิตรุในแต่ละคืน

วิชาหะดีษ บทที่ 5

* การตั้งใจทำความดีเพื่ออัลลอฮ์ ชุบหุฯ ในทุก ๆ สภาพการณ์ *

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فِيمَا يَرْوِي عَنْ رَبِّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَالَ : إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ ، ثُمَّ بَيَّنَّ ذَلِكَ ، فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً وَإِنْ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِمِائَةٍ ضِعْفٍ إِلَى أضعافٍ كَثِيرَةٍ ، وَإِنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا ، كَتَبَهَا اللَّهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً ، وَإِنْ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ سَيِّئَةً وَاحِدَةً .

(رواه

البخاري ومسلم)

ความหมาย :

ท่านอัลดอลอฮ์ อิบนุ - อับบาส รายงานว่า : ท่านเราะซูลฯ ศ็อลฯ ได้อธิบายถึงสิ่งที่ได้รับจากอัลลอฮ์ ชุบหุฯ ว่า : แท้จริง-อัลลอฮ์ได้ทรงกำหนดความดีและความชั่วไว้อย่างชัดเจน แล้วพระองค์ก็ทรงให้รายละเอียดในสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นอย่างครบถ้วน ดังนั้น-ผู้ใดที่ตั้งใจที่จะทำในสิ่งที่เป็นความดี แล้วเขาไม่มีโอกาสที่จะทำความดีตามที่ได้ตั้งใจไว้ อัลลอฮ์ ชุบหุฯ จะทรงบันทึกผลบุญแห่งความดีให้แก่เขาอย่างสมบูรณ์ 1 ความดี และเมื่อเขาตั้งใจที่จะทำในสิ่งที่เป็นความดี แล้วสามารถทำความดีได้ตามความตั้งใจ อัลลอฮ์ก็จะทรงบันทึกผลบุญแห่งความดีให้แก่เขาอย่างสมบูรณ์ 10 เท่าจนถึงเจ็ดร้อยเท่า หรือมากกว่านั้นอีกหลายเท่า (ด้วยความเมตตาของพระองค์) และเมื่อเขาตั้งใจจะทำในสิ่งที่ไม่ดี และไม่ได้กระทำในสิ่งนั้น (เพราะยำเกรงต่ออัลลอฮ์) อัลลอฮ์จะทรงบันทึกสิ่งนี้เป็นผลบุญแห่งความดีให้แก่เขาอย่างสมบูรณ์ 1 ความดี และถ้าเขาตั้งใจจะทำความชั่วและได้ทำความชั่วตามความตั้งใจ อัลลอฮ์ก็จะบันทึกผลแห่งความชื่อนั้นหนึ่งความชั่วเท่านั้น .

(บันทึกโดย : บุคอรี และ มุสลิม)

ประเด็นศึกษา :

1 คำว่า : **يُرْوَى عَنْ رَبِّهِ** (สิ่งที่รายงานจากอัลลอฮ์ ซุบหุฯ) คำรายงานต่าง ๆ จากนบี คี้อลฯ ในลักษณะนี้เราเรียกว่า

หะดีษกุดซี (حَدِيثٌ قُدْسِيٌّ) ซึ่งเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ ซุบหุฯ จะทรงประทานให้แก่ท่าน นบีฯ คี้อลฯ ในลักษณะของการคลใจ หรือความฝัน หรือสร้างความรู้สึกรู้สึก หรืออื่น ๆ ก็ตาม จากนั้นท่านนบีฯ คี้อลฯ ก็จะรายงานออกมาเป็นภาษาของตนเอง ดังนั้น-หะดีษ กุดซี จึงมิได้อยู่ในฐานะเดียวกับอัลกุรอาน .

2 คำว่า : **إِنَّ اللَّهَ َكْتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ** (แท้จริงอัลลอฮ์ ซุบหุฯ ทรงกำหนดความ ดีและความชั่ว) ดังนั้นความดีและความชั่วนั้น จึงเป็นกำหนดที่มาจากอัลลอฮ์ ซุบหุฯ เพียงพระองค์เดียว มนุษย์ไม่มีสิทธิ์ที่จะกำหนดว่าอะไรดีอะไรชั่วตามความต้องการ ของเขา.

3 เกี่ยวกับการที่อัลลอฮ์ ซุบหุฯ จะทรงบันทึกผลบุญให้แก่ผู้ปฏิบัติดีในลักษณะมากเท่า ทวีคูณนั้น เป็นความเมตตาของอัลลอฮ์ ซุบหุฯ ที่มีต่อประชาชาติของท่านนบีมุฮัมมัด คี้อลฯ เท่านั้น ส่วนประชาชาติอื่น ๆ นั้น ไม่ได้ได้รับความประเสริฐเช่นนี้.

4 ปริมาณผลบุญที่เพิ่มทวีคูณเป็นหลายเท่า นั้น ขึ้นอยู่กับความบริสุทธิ์ใจที่มีต่ออัลลอฮ์ ซุบหุฯ และความถูกต้องตามซุนนะฮ์ของท่านนบีฯ คี้อลฯ

5 การตั้งใจที่จะทำชั่วนั้นเป็นสิ่งที่ยังไม่ถูกบันทึกว่าเป็นความชั่ว จนกว่าจะได้ทำชั่ว ตามที่ได้ตั้งใจไว้ แต่ถ้าถึงเวลาทำชั่ว จิตใจเกิดความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ซุบหุฯ จึงไม่ กล้าทำ ลักษณะเช่นนี้เขาจะถูกบันทึกความดีให้ **1** เท่าอย่างสมบูรณ์ ในอัล-กุรอานได้ ระบุเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

ผู้ใดที่ขวนขวายทำความดี เขาก็จะได้รับผลบุญสิบเท่าของความดีนั้น และผู้ใด
ขวนขวายทำความชั่วเขาจะไม่ถูกตอบแทน นอกจากเท่ากับความชั่วนั้นเท่านั้น และ
พวกเขาจะไม่ถูกอธรรม (ชูเราะฮ์ อัล-อันอาม อายะฮ์ที่ : 160)

บทเรียนที่ได้รับจากหะดีษ :

1 การตั้งใจทำความดีนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากสำหรับชีวิตและโลกคุณยา เพราะ
ชีวิตในโลกนี้ ถูกใช้ให้ทำ

แต่ในสิ่งที่เป็ความดีเท่านั้น

2 การมีความตั้งใจที่จะทำความดี แล้วไม่มีโอกาสได้ทำความดีตามความตั้งใจ เพราะ
เกิดอุปสรรค เช่นนี้จะถูก

บันทึกผลบุญแห่งความดี 1 เท่าอย่างสมบูรณ์

3 การมีความมุ่งมั่นที่ความดีเพื่ออัลลอฮ์ ชุบหุๆ อย่างแท้จริงนั้น ยังมีความมุ่งมั่นมาก
เท่าไร ผลตอบแทนแห่งความดียิ่งมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น-ระหว่างที่กำลังประกอบคุณ
งามความดี ต้องพยายามมุ่งมั่นต่ออัลลอฮ์ให้มาก ๆ

4 ตัวชี้วัดความเข้มข้นแห่งศรัทธาที่มีอยู่ในหัวใจคือ การตรวจสอบดูตัวเองว่าขณะนี้
และเวลานี้หัวใจคิดและมุ่งหวังที่จะทำอะไร

5 หากตั้งใจที่จะทำชั่วแล้วสามารถทำชั่วได้ตามความตั้งใจ จะได้รับผลตอบแทนแห่ง
ความชั่วตามที่ได้กระทำลงไป

ไม่มีการเพิ่มทวีคูณผลแห่งความชั่วแฉกเช่นการทำความดี

6 ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนานั้น เป็นแรงเสริมความมุ่งมั่นในการประกอบคุณงามความดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น-ผู้ศรัทธาจึงจำเป็นที่จะต้องเอาใจใส่ต่อการศึกษาหาความรู้และความเข้าใจในศาสนาให้มาก ๆ

วิชาหะดีษ บทที่ 6

* การสำนึกผิด , การกลับตัว , และการขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์ ซุบหุฯ *

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : يَا أَيُّهَا النَّاسُ تَوُوبُوا إِلَى اللَّهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ . (رواه ومسلم)

ความหมาย :

ท่านอบู ฮุร็อยเราะฮ์ ได้รายงานว่า : ฉันได้ยินท่านร่อซูล ศอล ฯ กล่าวว่่า : โอ้-ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงสำนึกผิดและกลับตัวสู่อัลลอฮ์ ซุบหุฯเถิด และจงวิงวอนขออภัยโทษต่อพระองค์ (ให้มาก ๆ) แท้จริงฉันนั้นจะขออภัยโทษต่อพระองค์ (ประมาณ) 100 ครั้งในแต่ละวัน .
(บันทึกโดย : มุสลิม)

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ بْنِ قَيْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَبْسُطُ يَدَهُ بِاللَّيْلِ لِيَتُوبَ مُسِيئُ النَّهَارِ ، وَيَبْسُطُ يَدَهُ بِالنَّهَارِ لِيَتُوبَ مُسِيئُ اللَّيْلِ ، حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا . (رواه ومسلم)

ความหมาย :

ท่าน अबดุลลอฮ์ อิบนุ - ก็อยซิน ได้รายงานว่่า : ท่านเราะซูลฯ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่่า : แท้จริง-อัลลอฮ์ ซุบหุฯ นั้นจะทรงแผ่พระหัตถ์ของพระองค์ในเวลากลางคืน เพื่อตอบรับการสำนึกผิดของบ่าวที่ทำผิดในเวลากลางวัน และพระองค์จะทรงแผ่พระหัตถ์ของพระองค์ในเวลากลางวัน เพื่อตอบรับการสำนึกผิดของบ่าวที่ทำผิดในเวลากลางคืน เป็นเช่นนี้เรื่อยไปจนกว่าดวงอาทิตย์จะไปขึ้นทางทิศตะวันตก .
(บันทึกโดย : มุสลิม)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : اللَّهُ أَشَدُّ فَرَحًا بِتَوْبَةِ عَبْدٍ حِينَ يَتُوبُ إِلَيْهِ مِنْ أَحَدِكُمْ كَانَ عَلَى رَاحِلَتِهِ بِأَرْضِ فَلَاةٍ ، فَأَنْفَلَتْ مِنْهُ وَعَلَيْهَا طَعَامُهُ وَشَرَابُهُ ، فَأَيْسَ مِنْهَا ، فَأَتَى شَجْرَةً فَأَضْطَجَعَ فِي ظِلِّهَا ، وَقَدْ أَيْسَ مِنْ رَاحِلَتِهِ ، فَبَيْنَمَا هُوَ كَذَلِكَ إِذَا هُوَ بِهَا ، فَأَيْمَةٌ عِنْدَهُ ، فَأَخَذَ بِخِطَامِهَا ، ثُمَّ قَالَ مِنْ شِدَّةِ الْفَرَحِ : اللَّهُمَّ أَنْتَ عَبْدِي وَأَنَا رَبُّكَ ، أَخْطَأُ مِنْ شِدَّةِ الْفَرَحِ . (رواه ومسلم)

ความหมาย :

ท่านอนัส อิบน์-มาลิก ได้รายงานไว้ว่า : ท่านเราะซูลฯ คือได้กล่าวไว้ว่า : อัลลอฮ์ชอบผู้ที่จะทรงพึงพอใจอย่างที่สุดในขณะที่บ่าวของพระองค์สำนึกผิดต่อพระองค์ พระองค์ทรงดีใจมากยิ่งขึ้นกว่าความดีใจของบุคคลหนึ่งที่ได้เดินทางในทะเลทรายพร้อมกับสัตว์พาหนะของเขา ต่อมาสัตว์พาหนะของเขาก็หลุดหายไปโดยที่อาหารและเครื่องดื่มทั้งหมดอยู่บนหลังของมัน เขาออกตามหาจนหมดกำลังใจ เขาจึงมาหลบนอนพักอยู่ใต้ร่มไม้แห่งหนึ่ง ในสภาพที่จิตใจห่อเหี่ยวและหมดความหวังว่าจะพบสัตว์พาหนะของเขาอีก ทันใดนั้น-สัตว์พาหนะของเขาก็เดินมายืนอยู่ตรงหน้าเขาอย่างคาดไม่ถึง เขารีบจับสายสะพายของมันไว้ และเขากล่าว (สรรเสริญและขอบคุณอัลลอฮ์ ชุบหุฯ) ด้วยความดีใจอย่างที่สุดว่า : โอ้-อัลลอฮ์แท้จริงพระองค์นั้นเป็นบ่าวของฉัน ส่วนฉันนั้นเป็นพระเจ้าของพระองค์. เขากล่าววิงวอนผิดอันเนื่องมาจากดีใจสุดขีด. (แต่อัลลอฮ์ทรงดีใจมากกว่าชายคนนั้นขณะที่บ่าวของพระองค์สำนึกผิด)

(บันทึกโดย : มุสลิม)

ประเด็นศึกษา :

1 คำว่า : เตาบะฮฺ تَوْبَةٍ แปลว่า : การกลับ , หรือหันกลับ , หรือถอยออก.

หมายถึง : การกลับตัวด้วยการ

สำนึกผิดในความชั่วที่กระทำลงไปพร้อมกับการขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์ ชุบหุฯ การเตาบะฮ์ตัวที่สมบูรณ์นั้นต้อง

ประกอบไปด้วยเงื่อนไขสำคัญ 8 ประการดังต่อไปนี้.

1.1 เป็นมุสลิมผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ชุบหุฯ

1.1 มีความบริสุทธิ์ใจ

1.1 ยอมรับว่าได้ทำผิดลงไป (إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا اعْتَرَفَ بِذَنْبٍ لَّمْ يَكُنْ تَابًا تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ)

1.2 เสียใจที่ได้ทำผิดไป (الْكَدْمُ تَوْبَةٌ)

1.3 ถอนตัวจากการทำชั่วในทันที

1.4 ตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะไม่หวนกลับไปทำชั่วอีก

1.5 ขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์ ชุบหุฯ ให้มาก ๆ

1.6 ต้องเตาบะฮ์ในเวลาที่ถูกกำหนดไว้

* **หมายเหตุ :** การทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนมนุษย์ด้วยนั้น มีเงื่อนไขที่ 7
เพิ่มอีก 1 เงื่อนไข คือ :

ต้องขอมะอ์ฟ (ขออภัยด้วยความจริงใจ) ต่อผู้ที่เราไปอธรรมกับ
เขา และจะต้องคืนสิทธิ

ทุกอย่างที่ได้้อธรรมเขามา (หากมี)

2 การเตาบะฮ์ในเวลาที่ถูกกำหนดไว้ หมายถึง : การเตาบะฮ์ในเวลาที่ยัง
เปิดโอกาสรับการเตาบะฮ์

จากปวงบ่าวของพระองค์ นั่นคือ เวลาในชีวิตทั้งชีวิต นอกจาก 3 เวลาดังต่อไปนี้

2.1 ขณะที่ความตายมาถึงกระดูก ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบหุฯ ได้ตรัสว่า :

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْآنَ

การสำนึกผิดกลับตัว (ผู้อัลลอฮ์ ชุบหุฯ ที่แท้จริง) นั้น มีใจอยู่ในลักษณะของบรรดาผู้
ที่ กระทำความชั่วต่าง ๆ เรื่อยมา จนกระทั่งเมื่อความตายได้มายังคนหนึ่งคนใดในหมู่
พวกเขา แล้วเขาก็กล่าวว่า บัดนี้ฉันขอสำนึกผิดแล้ว

(ซูเราะฮ์ อัน-นิซาอฺ อายะฮ์ที่ 17)

ในหะดีษของท่านนบีฯ ศ็อลฯ ได้ระบุว่า :

إِنَّ اللَّهَ يَقْبَلُ تَوْبَةَ الْعَبْدِ مَا لَمْ يُعْرَغِرْ

แท้จริงอัลลอฮ์ ชุบหุฯ นั้นจะทรงยอมรับการกลับเนื้อกลับตัวของปวงบ่าวตามใดที่ความ
ตายยังมาไม่ถึงกระเดือก

(บันทึกโดย : ติริมิซี)

2.2 หลังจากที่วิญญูณออกจากร่างไปแล้ว ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบหุฯ ได้ตรัสว่า :

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ * لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ
هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ *

จนกระทั่งเมื่อความตายมาถึงคนหนึ่งในหมู่พวกเขา : เขากล่าววิงวอนขอต่ออัลลอฮ์
ชุบหุฯ (ด้วยความสำนึกผิด) ว่า : โอ้-พระผู้อภิบาลของฉัน ได้โปรดให้ฉันกลับ (มายัง
โลกดุนยาอีกครั้งหนึ่งเถิด) * เพื่อว่าฉันจะได้ทำความดีทุกอย่างที่ฉันทิ้งไป หามิได้ คำ
วิงวอนนี้เป็นคำวิงวอนที่เอ่ยขึ้นมาเพียงเท่านั้น และเบื้องหลังของพวกเขาคือการพำนัก
อยู่ในโลกบَرซัค จนกว่าจะถึงวันฟื้นคืนชีพ. (ซูเราะฮ์อัลมูมิญูน อายะฮ์ที่ : 99 - 100)

2.3 ขณะที่ดวงอาทิตย์ได้ขึ้นทางทิศตะวันตก เพราะท่านนบีฯ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า

لَا تَنْقُضُ التَّوْبَةَ حَتَّىٰ تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا

การเตาบัตจะไม่ถูกตัดขาดจนกระทั่งดวงอาทิตย์ได้ขึ้นจากทิศตะวันตก

(บันทึกโดย อับูดาวูด)

3 การสำนึกผิดต่ออัลลอฮ์ ชุบหุฯ นั้นเป็นสิ่งจำเป็น (วาญิบ) ที่จะต้องกระทำ

อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า :

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

และพวกท่านทั้งหลายจงสำนึกผิดกลับตัวต่ออัลลอฮ์เถิด โอ้-บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย เพื่อที่พวกท่านจะได้รับชัยชนะ (ซูเราะฮ์อันนุร อายะฮ์ที่ : 31)

اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ

พวกท่านจงขอภัยโทษจากพระผู้อภิบาลของพวกท่าน แล้วจงกลับเนื้อกลับตัวสู่พระองค์ (ซูเราะฮ์ฮุุด อายะฮ์ที่ : 3)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا

โอ้-บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย จงกลับตัวสู่อัลลอฮ์ ชุบหุๆ ด้วยการกลับตัวอย่างแท้จริงเถิด (ซูเราะฮ์ฮุุด อายะฮ์ที่ : 8)

4 การสำนึกผิดด้วยหัวใจที่บริสุทธิ์นั้น เป็นผลทำให้บาปกรรมต่างๆ นั้นถูกลบล้างออกไปจากบัญชีทั้งหมด ดังที่ท่านนบีฯ ศ็อลฯ ได้กล่าวไว้

التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

ผู้ที่สำนึกผิดจากบาปทั้งหลาย (ด้วยหัวใจที่บริสุทธิ์) นั้นเสมือนผู้ที่ไม่มีบาปอีกต่อไป

(บันทึกโดย : อิบน์-มาญะฮ์)

5 การละหมาดซุนนะฮ์เมื่อต้องการเตาบะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ชุบหุๆ . ให้ปฏิบัติตามหะดีษดังต่อไปนี้

عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : مَا مِنْ عَبْدٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا فَيُحْسِنُ الطُّهُورَ ، ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ ، ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ،

ท่านอนุบวักร อัศตีดิก ได้รายงานว่า : ฉันได้ยินท่านเราะซูลฯ ศ็อลฯ กล่าวว่า : ไม่ว่า
 บ่าวคนใดก็ตามที่ถลำตัวไปทำบาป จากนั้นเขาก็ (สำนึกผิดโดย) ทำการอาบน้ำละหมาด
 อย่างทั่วถึง และละหมาดซุนนะฮฺสองร็อกอะฮฺ จากนั้นเขาก็ตั้งใจอภัยโทษต่ออัลลอฮฺ
 ซุบหุฯ เช่นนี้พระองค์จะทรงอภัยโทษให้แก่เขา . (บันทึกโดย : อับูดาวูด)

6 การสำนึกผิดที่แท้จริง นั้นจะต้องสำนึกผิดจากบาปทุกอย่าง มิใช่สำนึกผิดจากบาป
 บางอย่างเท่านั้น

7 การสำนึกผิดและการกลับตัวที่สำคัญที่สุด คือ : การกลับตัวจากการเป็นผู้ปฏิเสธ
 และหันกลับมาเป็นผู้ศรัทธา

ต่ออัลลอฮฺ ซุบหุฯ ต่อจากนั้นคือสำนึกผิดและกลับตัวจากการทำในบาปใหญ่ ๆ
 และสุดท้ายคือการสำนึกผิด

และกลับตัวจากการทำบาปเล็ก ๆ

บทเรียนที่ได้รับจากหะดีษ :

1 การเตาบะฮฺนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ศรัทธาจะต้องทำให้เร็วที่สุดเท่าที่สามารถจะเร็วได้

2 การเตาบะฮฺนั้นจะต้องทำตามเงื่อนไขของการเตาบะฮฺให้ครบทุกประการ จะขาด
 ประการหนึ่งประการใดไม่ได้

3 ไม่มีทางใดที่กำจัดความผิดออกไปจากบัญชีแห่งการงานได้ นอกจากการเตาบะฮฺที่
 บริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮฺ ซุบหุฯ

4 อัลลอฮฺ ซุบหุฯ ทรงรักบรรดาผู้ที่สำนึกผิดมาก ดังนั้น-ไม่ควรปล่อยปละละเลยใน
 เรื่องนี้

5 ควรมีการกำชับกันในระหว่างผู้ศรัทธาด้วยกันให้มีการเตาบะฮฺตัวต่ออัลลอฮฺ ซุบหุฯ
 ให้มาก ๆ

6 การเตาบะฮฺนั้นเป็นสิ่งที่ทำไม่ยาก หากผู้ศรัทธาต้องการเตาบะฮฺตัวต่ออัลลอฮฺ ซุบหุฯ
 จริง ๆ

วิชาหะดีษ บทที่ 7

* การฉวยโอกาสการประกอบคุณงามความดีเพื่ออัลลอฮ์ ซุบหุฯ *

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ يَعِظُهُ
إِغْتَنِمْ خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ: شَبَابَكَ قَبْلَ هَرَمِكَ ، وَصِحَّتَكَ قَبْلَ سَقَمِكَ ، وَغِنَاكَ قَبْلَ فَقْرِكَ ، وَفِرَاعَكَ
قَبْلَ شُغْلِكَ ، وَحَيَاتِكَ قَبْلَ مَوْتِكَ (رواه الحاكم)

ความหมาย :

ท่าน अबดุลลอฮ์ อิบน์ - अबบาส ได้รายงานว่า : ท่านเราะซูลﷺ คือลฯ ได้กล่าวอบรมให้
ข้อคิด และข้อเตือนใจแก่ท่านว่า : ท่านจงฉวยโอกาสทำความดีให้มาก ๆ ใน 5
สภาวะการณ์ ก่อนที่ 5 สภาวะการณ์จะเกิดขึ้นกับตัวท่าน (1) จงฉวยโอกาสทำดีในยาม
หนุ่มสาวก่อนที่ความแก่ชราจะเกิดขึ้นกับท่าน (2) จงฉวยโอกาสทำดีในยามที่สุขภาพ
ร่างกายยังแข็งแรงก่อนที่ความเจ็บป่วยจะเกิดขึ้น (3) จงฉวยโอกาสทำความดีใน
ขณะที่ท่านยังมีความมั่งคั่งร่ำรวยก่อนที่ความยากจนจะเกิดขึ้นกับท่าน (4) จงฉวย
โอกาสทำความดีในยามที่ท่านมีเวลามาก่อนที่ความยุ่งเหยิงจะเกิดขึ้นกับท่าน (5) และ
จงฉวยโอกาสทำความดีในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ก่อนที่ความตายจะเกิดขึ้นกับท่าน.
(บันทึกโดย : ฮากิม)

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَنْكِبِي فَقَالَ : كُنْ فِي
الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ ، وَكَانَ ابْنُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا يَقُولُ : إِذَا أَمْسَيْتَ فَلَا
تَنْتَظِرِ الصَّبَاحَ ، وَإِذَا أَصْبَحْتَ فَلَا تَنْتَظِرِ الْمَسَاءَ ، وَخُذْ مِنْ صِحَّتِكَ لِمَرْضِكَ ، وَمِنْ حَيَاتِكَ
لِمَوْتِكَ

(رواه البخاري)

ความหมาย :

ท่านอิบนุ-อุมร์ ได้รายงานว่่า : ท่านเราะซูลุลลอฮฺฯ ศ็อลฯ ได้จับไหล่ทั้งสองข้างของฉันแล้วกล่าวว่า : ท่านจงอยู่ในโลกคุณย้านี้ เหมือนคนแปลกหน้า หรือเหมือนคนที่เดินทางผ่านมาและก็ผ่านไปเท่านั้น . และท่าน

อับลลอฮฺ อิบนุ-อุมร์ เคยกล่าวว่า : เมื่อท่านอยู่ในเวลาเย็น อย่ารอมมาถึงเวลาเช้า และเมื่ออยู่ในเวลาเช้าอย่ารอมมาถึงเวลาเย็น จงฉวยโอกาสทำความดีในยามที่ท่านมีสุขภาพดี (หรือทุกครั้งที่มีโอกาส) ก่อนที่ยามเจ็บป่วยของท่านจะเกิดขึ้น และจงฉวยโอกาสทำความดีในยามที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ก่อนที่ความตายของท่านจะมาถึงตัวท่าน .
(บันทึกโดย : บุคอรี)

ประเด็นศึกษา :

1 ผู้ศรัทธาจะต้องตรวจสอบดูตัวเองว่า ใน 5 สภาวะการณ์ที่ท่านนบียฯ ศ็อลฯ ใ้ใช้ให้ฉวยโอกาสทำดีนั้น ยังอยู่กับตัว

เราครบหรือไม่? ได้แก่ :

- 1 ยามหนุ่มสาว
- 2 ยามที่สุขภาพร่างกายแข็งแรง
- 3 ยามที่ยังมีทรัพย์สิน
- 4 ยามที่ยังมีเวลาว่าง
- 5 ยามที่ยังมีชีวิตอยู่

2 ยามหนุ่มสาวเป็นเวลาที่ดีที่สุดในการขวนขวายทำอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ ซุบฮฺฯ ซึ่งท่านนบียฯ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَعْجَبُ مِنَ الشَّابِّ لَيْسَتْ لَهُ صَبُوءٌ

แท้จริง-อัลลอฮฺ ชุบहुฯ ทรงรัก และพึงพอใจมาก สำหรับหนุ่มสาวที่มีได้หลงไหลต่อ
 อารมณ์ใฝ่ต่ำ (แต่เป็นผู้มั่นคงอยู่กับการอิบาดะฮฺ)

(บันทึกโดย : อะหมัด และ ฎ็อบรอณี)

3 การมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงนั้นเป็นความโปรดปรานของอัลลอฮฺ ชุบहुฯ ที่ยิ่งใหญ่
 มาก ในหะดีษระบุว่า :

الْمُؤْمِنُ الْقَوِيُّ خَيْرٌ وَأَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِ الضَّعِيفِ

ผู้ศรัทธาที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงนั้น ประเสริฐยิ่งและเป็นที่รักยิ่ง ณ อัลลอฮฺ ชุบहुฯ
 มากกว่าผู้ศรัทธาที่อ่อนแอ

(บันทึกโดย : มุสลิม)

4 เวลาว่างคือความโปรดปรานของอัลลอฮฺ ชุบहुฯ ที่ยิ่งใหญ่สำหรับชีวิตของผู้ศรัทธา
 ในหะดีษระบุว่า :

نِعْمَتَانِ مَعْبُودٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ الصَّحَّةُ وَالْفَرَاغُ

ความโปรดปรานสองประการที่มนุษย์ปล่อยปละละเลย (ไม่เห็นคุณค่า) และยอมไม่เอาใจ
 ใส่ นั่นคือ : การมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และการมีเวลาว่าง .

(บันทึกโดย : บุคอรี)

5 ผู้ศรัทธาจะต้องฝึกสละทรัพย์ไปในหนทางของอัลลอฮฺ ชุบहुฯ ในยามที่ยังมีทรัพย์
 น้อยๆ ในหะดีษระบุว่า :

أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ جُهْدُ الْمُقَلِّ

การจ่ายเศษตะเกาะฮุที่ประเสริฐที่สุดก็คือ : ความพยายามจ่ายเศษตะเกาะฮุของผู้ที่มี
ทรัพย์สินน้อย

(บันทึกโดย : อับดุล คาวูด)

6 ท่านนบีฯ คือลฯ กำชับผู้ศรัทธา ประการเกี่ยวกับชีวิตในโลกคุณยาดังนี้

6.1 จงอยู่ในโลกคุณยาเหมือนคนแปลกหน้า หรือเหมือนคนที่เดินทางผ่านมา
และก็ผ่านไปเท่านั้น

6.2 ระยะเวลาในโลกคุณยานั้นน้อยมาก เสมือนหยดน้ำที่ตดนิ้วขึ้นมาขณะที่
เอานิ้วมือจุ่มลงไปทะเล

6.3 โลกคุณยาเป็นโลกที่ไม่จีรัง ทุกสิ่งทุกอย่างกำลังโคจรไปสู่จุดอวสาน
ทั้งสิ้น

7 ในหะดีษบทที่สองท่านนบีกำชับให้รีบทำดีก่อนที่จะพลาดโอกาสทำดีด้วยเหตุ 3
ประการดังนี้

- 1 อุปสรรคความเดือดร้อนต่าง ๆ ที่ทำให้หมดโอกาสทำดี
- 2 ความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นทำให้หมดโอกาสทำดี
- 3 ความตายที่เกิดขึ้นทำให้ไม่สามารถทำดีได้อีกต่อไป

บทเรียนที่ได้รับจากหะดีษ :

- 1 การฉวยโอกาสทำความดีเป็นอิบาตะฮุที่ประเสริฐมาก ผู้ศรัทธาไม่ควรปล่อยปละ
ละเลย
- 2 ชีวิตต้องไม่ยึดติดกับโลกคุณยา จะต้องเตรียมพร้อมที่จะจากโลกคุณยาไปในทุกขณะ
- 3 การทำดีในขณะที่มีสุขภาพดีนั้นอิสลามถือว่าเป็นสิ่งที่ดีที่สุด
- 4 ชีวิตกับงานเป็นของคู่กัน และงานสำคัญสำหรับชีวิตในคุณยาคือ **ความดี**
- 5 ผู้ศรัทธาจะต้องไม่เป็นคนผลัดวันประกันพรุ่ง โดยเฉพาะเกี่ยวกับการขวนขวาย
ประกอบคุณงามความดี

6 ผู้ศรัทธาจะต้องไม่ปล่อยให้เวลาแห่งชีวิตให้ผ่านไปโดยไร้ประโยชน์

วิชาหะดีษ บทที่ 8

* คำสั่งเสีย 10 ประการจากสถานทูตของอัลลอฮฺ ชุบหุฯ *

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : أَوْصَانِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِعَشْرِ كَلِمَاتٍ فَقَالَ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ وَإِنْ قُتِلْتَ وَحُرِّقْتَ ، وَلَا تَعُنَّ وَالِدَيْكَ وَإِنْ أَمْرَاكَ أَنْ تَخْرُجَ مِنْ أَهْلِكَ وَمَالِكَ ، وَلَا تَتْرُكَنَّ صَلَاةً مَكْتُوبَةً مُتَعَمِّدًا فَإِنَّ مَنْ تَرَكَ صَلَاةً مَكْتُوبَةً مُتَعَمِّدًا فَقَدْ بَرَّئَتْ مِنْهُ ذِمَّةُ اللَّهِ ، وَلَا تَشْرَبَنَّ خَمْرًا فَإِنَّهُ رَأْسُ كُلِّ فَاحِشَةٍ ، وَإِيَّاكَ وَالْمَعْصِيَةَ فَإِنَّ بِالْمَعْصِيَةِ حَلَّ سَخَطُ اللَّهِ ، وَإِيَّاكَ وَالْفِرَارَ مِنَ الرَّحْفِ وَإِنْ هَلَكَ النَّاسُ ، وَإِنْ أَصَابَ النَّاسُ مَوْتُ فَاتَّبِثْ ، وَأَنْفِقْ عَلَى أَهْلِكَ مِنْ طَوْلِكَ وَلَا تَرْفَعْ عَنْهُمْ عَصَاكَ أَدْبَابًا وَخِيفُهُمْ فِي اللَّهِ . (رواه أحمد والطبراني)

ความหมาย :

ท่านมุอาซ อิบนุ-ญะบัล ได้รายงานว่า : ท่านเราะซูลฯ คือลฯ ได้สั่งเสียฉัน 10 ประการดังนี้ (1) ท่านอย่าตั้งสิ่งใดเป็นภาคีต่ออัลลอฮฺ แม้ว่าคุณจะถูกฆ่าและถูกเผา ทั้งเป็นก็ตาม (2) ท่านอย่าได้เนรคุณต่อพ่อแม่ของท่าน แม้ว่าพ่อแม่ทั้งสองของท่านจะใช้ให้ท่านหย่าภรรยาของท่าน และละทิ้งทรัพย์สินของท่านก็ตาม (3) ท่านอย่าได้ทิ้งละหมาดฟัรฎูโดยจงใจอย่างเด็ดขาด เพราะผู้ใดละทิ้งละหมาดฟัรฎูโดยจงใจ พันชะของอัลลอฮฺก็จะขาดขาดจากตัวเขา (4) ท่านอย่าได้ดื่มสุรา เพราะแท้จริง-สุรานั้นคือต้นเหตุของการทำความชั่วทั้งหลาย (5) ท่านทั้งหลายจงระวังการฝ่าฝืนคำสั่งของอัลลอฮฺ แท้จริงการฝ่าฝืนคำสั่งของอัลลอฮฺ จะทำให้ความกริ้ว

โทษของอัลลอฮ์ประสบกับเขา (6) ท่านจงอย่าหนีทัพในวันประจัญบาน แม้ว่า
 ประชาชนทั้งหลายกำลังจะต้องล้มตายกันทั้งหมดก็ตาม (7) ขณะที่ประชาชนจะ
 ประสบกับความตายด้วยโรคระบาดท่านจงมันอยู่ในพื้นที่นั้น (8) ท่านจงจ่ายค่าเลี้ยงดู
 ให้แก่คนในครอบครัวอย่างพอเพียง (9) ท่านจงอย่าปล่อยปละละเลยครอบครัวของพวกเขา
 ท่านในการอบรมกริยามารยาท (10) ท่านจงทำให้ครอบครัวของท่านยำเกรงต่ออัลลอฮ์
 ชุบหุๆ ให้มาก ๆ (บันทึกโดย : อะหมัด และ ฎ็อบรอนี)

ประเด็นศึกษา :

1 การทำซิริกนั้นเป็นบาปใหญ่ที่ทำให้ผู้กระทำหลุดพ้นหรือสิ้นสภาพไปจากการเป็น
 มุสลิม

การทำซิริก นั้นมี 2 ประเภท ได้แก่ :

ประเภทที่หนึ่ง : การทำซิริกใหญ่ หมายถึง : การตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ ชุบหุๆ ที่
 เป็นผลทำให้ผู้ปฏิบัติสิ้นสภาพแห่งการเป็นมุสลิม ได้แก่การกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดใน 5
 ประการดังต่อไปนี้ .

- 1 ยึดถือสิ่งอื่นจากอัลลอฮ์ ชุบหุๆ ว่ามีคุณลักษณะหนึ่งเทียบเคียงพระองค์
- 2 ทำสิ่งที่เป็นอिบาดะฮ์เพื่อสิ่งอื่นจากอัลลอฮ์ ชุบหุๆ
- 3 ปฏิเสธสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่อัลลอฮ์ ชุบหุๆ กำหนดให้เป็นวาญิบในบัญญัติศาสนา
- 4 ยึดถือสิ่งที่อัลลอฮ์ ชุบหุๆ ทรงห้ามว่าเป็นที่อนุมัติในบัญญัติศาสนา
- 5 เหยียดหยามดูถูกบทบัญญัติหนึ่งของอัลลอฮ์ ชุบหุๆ อย่างชัดเจน

ประเภทที่สอง : การทำซิริกเล็ก หมายถึง : การอิบาดะฮ์โดยมีเจตนาส่วนหนึ่ง
 แอบแฝงอยู่ในหัวใจ โดยสิ่งต่าง ๆ ที่แอบแฝงอยู่ในหัวใจนั้นมีหลายประการ อาทิ :
 ต้องการคำสรรเสริญเยินยอ , ต้องการเอาใจผู้อื่น , ต้องการผลประโยชน์ , ต้องการโอ้อวด ,
 ต้องการตำแหน่ง , ต้องการมรดก ฯลฯ ดังนั้น-จึงสามารถกล่าวได้ว่าซิริกเล็กนั้น

หมายถึง : การทำอิบาตะสุด่อัลลอฮ์ ชุบหุฯ ในสภาพที่ไม่มีความสามารถเพื่ออัลลอฮ์ ชุบหุฯ 100 เปอร์เซ็น

2 การทรยศต่อพ่อแม่เป็นบาปใหญ่ที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติได้รับการลงโทษอย่างหนักในวันกิยามะฮ์ ตัวอย่างแห่ง

พฤติกรรมที่เป็นการทรยศต่อพ่อแม่มีมากมาย อาทิ :

- 2.1 ตบตีและทำร้ายร่างกายพ่อแม่ แม้จะกระทำเพียงเล็กน้อยก็ตาม
- 2.2 ทำให้พ่อแม่ต้องร้องไห้เสียใจ (ในเรื่องที่ผิด)
- 2.3 ด่า ตะคอก ตะเพิด ช่มชู้ ดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยาม และพูดจาด้วยน้ำเสียงที่แข็งกระด้างกับพ่อแม่
- 2.4 ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอน (ที่ดี) ของพ่อแม่
- 2.5 แสดงอาการเอือมระอา , เบื่อหน่าย และเกิดความรู้สึกว่าพ่อแม่ น่าจะตาย ๆ ไปเสียได้ก็ดี
- 2.6 ไปอยู่ที่อื่นนาน ๆ โดยทำให้พ่อแม่มีชีวิตอยู่ด้วยความทุกข์ทรมานเนื่องจากความคิดถึง
- 2.7 ตระหนี่ถี่เหนียวต่อพ่อแม่ในการเลี้ยงดูท่านทั้งสอง ฯลฯ

3 การละทิ้งละหมาดฟัรฎูเวลาหนึ่งเวลาใดโดยเจตนา ถือเป็นสิ่งที่ทำให้สิ้นสภาพแห่งความเป็นมุสลิม สิ่งนี้เป็นสิ่งที่เศาะฮาบะฮ์ทั้งหมดมีมติเป็นเอกฉันท์ และบรรดาอูละมาอ์ส่วนใหญ่ก็มีทัศนะในลักษณะเช่นนี้ ด้วยหลักฐานจากหะดีษต่อไปนี้

عَنْ بُرَيْدَةَ بْنِ الْحُصَيْنِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، يَقُولُ :
 الْعَهْدَ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةَ ، فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ . (رواه أبو داود وأحمد)

ท่านบรูอัยดะฮ์ อิบะฮุส-ฮุศัยบิ ได้รายงานว่า : ฉันได้ยินท่านเราะซูลุฯ ศ็อลฯ กล่าวว่
 : สัญญาระหว่างพวกเรา (เหล่าผู้ศรัทธา) และพวกเขา (เหล่าผู้ปฏิเสธ) นั่นก็คือ : การ

ละหมาด ดังนั้น-ผู้ใดที่ละทิ้งการละหมาด ผู้นั้นได้กลายเป็นผู้ปฏิเสธแล้ว.

(บันทึกโดย : อับดู ดาวูด และ อะหมัด)

4 การดื่มสุรานั้นเป็นบาปใหญ่ที่ท่านนบีฯ ศ็อลฯ ประณามว่าเป็นแม่แห่งความชั่วร้าย ดังนั้น-ทุกอย่างที่เป็นความเลว

ทรมานต่ำช้าจะอยู่เบื้องหลังจากการดื่มสุราทั้งสิ้น ดังหะดีษของท่านนบีฯ ศ็อลฯ ต่อไปนี้ .

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْخَمْرُ أُمُّ
الْفَوَاحِشِ وَأَكْبَرُ الْكِبَائِرِ، مَنْ شَرِبَهَا وَقَعَ عَلَى أُمَّهِ وَخَالَتِهِ وَعَمَّتِهِ. (رواه الطبراني)

ท่านอับดุลลอฮฺ อิบน์ - อับบาซ ได้รายงานไว้ว่า : ท่านเราะซูลฯ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า : สุรายาเมานั้นเป็นแม่ (จุดศูนย์รวม) แห่งความชั่วช้าเลวทราม และเป็นบาปที่ใหญ่ที่สุด ผู้ใดที่ดื่มมันเข้าไป เขาสามารถมาร่วมหลับนอนกับแม่ของเขาได้ กับน้ำสาวของเขาได้ และกับป้าของเขาได้ทั้งสิ้น (บันทึกโดย : ฎ็อบรอนี)

5 หลักการของอิสลามเกี่ยวกับโรคระบาดที่เกิดขึ้นนั้น ผู้ศรัทธาจะต้องเชื่อมั่นและปฏิบัติตน 5 ประการดังต่อไปนี้

5.1 เชื่อกันว่าโรคระบาดที่เกิดขึ้นนั้นเป็นกำหนดสถานะที่มาจากอัลลอฮฺ ซุบฮฺฯ

5.2 พื้นที่ใดที่เกิดโรคระบาดอิสลามมีกฎเกณฑ์ว่า คนในไม่ให้ออกคนนอกไม่ให้เข้า

5.3 ผู้ศรัทธาที่ตายด้วยโรคระบาดในลักษณะที่ปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง ถือว่าเป็นผู้ที่ตายชะฮีด

5.4 โรคระบาดคือสิ่งที่อัลลอฮ์ ชุบहुฯ ส่งมาเป็นอะซาบแก่บรรดาผู้ฝ่าฝืน และเป็นความเมตตาแก่ผู้ศรัทธา

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ : سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الطَّاعُونَ ، فَقَالَ : كَانَ عَذَابًا يَبْعَثُهُ اللَّهُ عَلَى مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ ، فَجَعَلَهُ رَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ، مَا مِنْ عَبْدٍ يَكُونُ فِي بَلَدٍ فَيَكُونُ فِيهِ فَيْمَكْتُ لَا يَخْرُجُ صَابِرًا مُحْتَسِبًا ، يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا يُصِيبُهُ إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ، إِلَّا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ شَهِيدٍ . (رواه البخاري)

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ ได้รายงานว่่า : ฉันถามท่านเราะฮ์ฮูล์ฯ ค็็็ลลๆ เกี่ยวกับโรคระบาด (ที่เกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ) ท่านเราะฮ์ฮูล์ฯ ค็็็ลลๆ จึงกล่าวอธิบายว่่า : โรคระบาดนั้นอัลลอฮ์ ชุบहुฯ ได้ส่งมาเป็นอะซาบ (การลงโทษ) สำหรับผู้ที่ค็็็ดค็็ดในประชาต็็็ก่อน ๆ และพระองค์ทรงทำให้อโรคระบาดนั้นเป็นความเมตตาแก่บรรดาผู้ศรัทธา ดังนั้น-ไม่ว่าผู้ศรัทธาคนใดก็ตามที่อยู่ในพื้นที่ที่เกิดโรคระบาด และเขาอดทนอยู่ในพื้นที่นั้น (โดยไม่อพยพออกไปจากพื้นที่นั้น) เขายึดมั่นว่่า : โรคระบาดนี้จะไม่สามารถมาประสบกับเขาอย่างแน่นอน นอกจากจะเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ ชุบहुฯ ได้ทรงกำหนดไว้แล้ว หากเขาตายไปในสภาพเช่นนี้ เขาจะได้รับตำแหน่งของการตายชะฮ็็ด

(บันทึกโดย : บุคอรี)

บทเรียนที่ได้รับจากหะดีษ :

- 1 ประการสำคัญในชีวิตอยู่ในโลกคุณยานั้น ผู้ศรัทธาจะต้องปกป้องตนเองให้พ้นจากชิริกให้ได้อย่างเด็ดขาด
- 2 ความดีต่าง ๆ ที่ผู้ศรัทธาขวนขวายจะไร้คุณค่าในทันที หากการทำความดีนั้นอยู่ในสภาพที่ทรยศต่อพ่อแม่
- 3 การดื่มสุราเป็นจุดศูนย์รวมแห่งความชั่วช้าเลวทราม ดังนั้นอิสลามจึงห้ามเกี่ยวข้องกับสุราในทุก ๆ หนทาง

- 4 การทิ้งละหมาดฟรัฎูเป็นบาปที่นักวิชาการส่วนใหญ่ตัดสินว่า ผู้ปฏิบัติจะสิ้นสภาพแห่งความเป็นมุสลิม
- 5 ผู้ศรัทธาที่ตายด้วยโรคระบาด ถือว่าเป็นผู้ที่ตายชะฮีด หากปฏิบัติตัวได้ถูกต้องตามหลักการอิสลาม
- 7 การเลี้ยงดูครอบครัวให้ได้รับความพอเพียง และการอบรมกริยามารยาทให้แก่คนในครอบครัว ถือเป็นอิบาดะฮ์
ที่สูงส่งยิ่ง ณ อัลลอฮ์ ซุบหุฯ